

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ 46/2022

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 17η Ιουνίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι δύο (2022) ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής και Αρχή) σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Αν. Πρόεδρος: Μιχαήλ Εκατομμάτης (Προεδρεύων)
Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης
Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Μαρία Στυλιανίδου (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Ερωφίλη Χριστοβασίλη
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης
Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού –Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Παπασταματίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης, παρέστησαν, η εισηγήτρια, Δήμητρα Παπασταματίου, η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαριλένα Σιδέρη, καθώς και (μέσω τηλεδιάσκεψης) εκπρόσωπος της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, οι οποίοι και αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

.....

ΘΕΜΑ: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, επί αιτήματος της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών, για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, προκειμένου για την ανάθεση δύο (2) δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών,

προϋπολογισθείσας αξίας, εκάστης, ποσού 390.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), ήτοι έως του ποσού του 780.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) για αμφότερες εξ αυτών, για την υποστήριξη της ΕΥΣΤΑ κατά την υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδίου τροποποίησης – αναθεώρησης του εγκεκριμένου Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0.

1. Με το με α.π. 78416 ΕΞ 2022/6.06.2022 έγγραφο του διοικητή της ΕΥΣΤΑΤ (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3083/06.06.2022), μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, ζητείται από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, ως ισχύει, περί προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση δύο (2) δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών συμβούλων, χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, για την υποστήριξη της ΕΥΣΤΑ κατά την υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδίου τροποποίησης – αναθεώρησης του εγκεκριμένου Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0., εκτιμώμενης αξίας εκάστης 390.000 Ευρώ και συνολικά ποσού 780.000 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, για αμφότερες τις αναθέσεις, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, ήτοι για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτη κατάσταση.

Ι. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Από τη μελέτη των στοιχείων και εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ) συστάθηκε ως αυτοτελής δημόσια υπηρεσία, υπαγόμενη στον Υπουργό Οικονομικών, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' «Διατάξεις για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «NextGeneration EU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)», άρθρα 270 επ. του ν. 4738/2020. Μεταξύ των λοιπών αρμοδιοτήτων της, η ΕΥΣΤΑ είναι αρμόδια για την υποστήριξη και τον συντονισμό της προετοιμασίας και υποβολής του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, και για την παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων και έργων τα οποία θα χρηματοδοτηθούν με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης που θα διατεθούν στην Ελλάδα.

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (ΕΣΑΑ), εγκρίθηκε με την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1) και βρίσκεται ήδη σε φάση υλοποίησης. Τα έργα και προγράμματα που εντάσσονται και χρηματοδοτούνται από το ΕΣΑΑ αποτελούν ένα σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που στοχεύουν στην επίτευξη μιας οικονομικής μετάβασης που συνδυάζει την οικονομική αποτελεσματικότητα με την καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, με την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή και τη δικαιοσύνη. Οι συνολικοί πόροι που συγκεντρώνει το «Ελλάδα 2.0» έως τώρα ανέρχονται σε 31,16 δισ. Ευρώ, εκ των οποίων ευρωπαϊκοί πόροι 30,5 δισ. Ευρώ (17,77 δισ. ευρώ ενισχύσεις και 12,73 δισ. ευρώ δάνεια). Η κατανομή των πόρων του Ταμείου είναι σαφώς εμπροσθοβαρής και πάνω από το 80% των συνολικών δαπανών που σχετίζονται με το ΕΣΑΑ έχει προγραμματιστεί να πραγματοποιηθεί έως το 2024.

Ωστόσο, όπως αναφέρει η αιτούσα, «από την έγκριση του ΕΣΑΑ έως σήμερα, απρόβλεπτες γεωπολιτικές και οικονομικές εξελίξεις, οφειλόμενες κυρίως στην εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, προκάλεσαν τεράστια διαταραχή κατεχοχόν στο παγκόσμιο ενεργειακό σύστημα και την εφοδιαστική αλυσίδα. Σε συνέχεια της απόφασης των ευρωπαϊκών ηγετών για τη σταδιακή απεξάρτηση της Ευρώπης από τις ρωσικές εισαγωγές

ενέργειας το συντομότερο δυνατό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε στις 18-05-2022 το σχέδιο REPowerEU (COM (2022) 230 final, διαθέσιμο σε <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2022:230:FIN>), το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά κοινών δράσεων που θα οδηγήσουν στον διαρθρωτικό μετασχηματισμό του ενεργειακού συστήματος της ΕΕ, με σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας, την διαφοροποίηση των πηγών του εφοδιασμού ενέργειας, την ταχεία υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων με την επιτάχυνση της μετάβασης της Ευρώπης σε καθαρές μορφές ενέργειας, τον έξυπνο σχεδιασμό επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην οικεία Ανακοίνωσή της, η Επιτροπή, εκτιμά ότι τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά κατάλληλα για την εφαρμογή επιτακτικών προτεραιοτήτων σε ένα κοινό ενωσιακό πλαίσιο με βάση τις ανάγκες των κρατών μελών και με ισχυρό προσανατολισμό προς την επίτευξη αποτελεσμάτων, όπως είναι η υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή κατέθεσε πρόταση για στοχευμένη και ταχεία τροποποίηση του Κανονισμού για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθιστώντας προτεραιότητα την προσθήκη στα υφιστάμενα Εθνικά Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας νέου κεφαλαίου δράσεων, που θα αφορούν τους στόχους REPowerEU. Σκοπός της πρότασης του Κανονισμού - η οποία βρίσκεται ήδη υπό συζήτηση στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης - είναι η παροχή του απαραίτητου νομοθετικού πλαισίου, προκειμένου να διασφαλιστεί η κατά το δυνατόν ταχύτερη κινητοποίηση των απαραίτητων πόρων για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις προς εκπλήρωση των στόχων του σχεδίου REPowerEU. Λόγω της εξαιρετικά επείγουσας φύσης του σχεδίου REPowerEU, η Επιτροπή συστήνει στα κράτη μέλη να υποβάλουν το συντομότερο δυνατό μετά την 30η Ιουνίου 2022, τροποποιημένα τα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης, προκειμένου να καταστεί δυνατή, το ταχύτερο δυνατόν, η χρήση των διαθέσιμων πόρων για την υλοποίηση των πρόσθετων δράσεων του σχεδίου REPowerEU και να διευκολυνθεί η διάθεση της προβλεπόμενης πρόσθετης χρηματοδοτικής βοήθειας.

Επιπλέον, στο ίδιο κείμενο της Πρότασης του νέου Κανονισμού, επισημαίνεται ότι κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 6 του ισχύοντος Κανονισμού 2021/241 για το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα κράτη μέλη δύνανται, κατά παρέκκλιση του περιορισμού του 6,8% του ΑΕΠ ως μέγιστου όγκου δανειακής στήριξης, να ζητήσουν, λόγω των εξαιρετικών συνθηκών, αύξηση του ποσού της δανειακής στήριξης. Προς διευκόλυνση της διαχείρισης των αιτημάτων πρόσθετης δανειοδότησης, η Επιτροπή συστήνει στα κράτη-μέλη να κοινοποιήσουν την πρόθεσή τους να ζητήσουν αύξηση της δανειακής στήριξης, το συντομότερο δυνατό και όχι αργότερα των 30 ημερών από την έναρξη ισχύος του τροποποιημένου Κανονισμού για τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Χαρακτηριστικό της επείγουσας φύσης της πρότασης του Κανονισμού, είναι ότι η Επιτροπή στο ίδιο το κείμενο της πρότασης αναφέρεται επανειλημμένα στον "πρωτοφανή επείγοντα χαρακτήρα και σημασία των ενεργειακών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ΕΕ" και χαρακτηρίζει τη διαδικασία ως επείγουσα, παρεκκλίνοντας εκ του λόγου αυτού από τη συνήθη διαδικασία, παραλείποντας, ενδεικτικά, την εκπόνηση της μελέτης επιπτώσεων.

Περαιτέρω, κατ' εφαρμογή των ειδικότερων προβλέψεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, παράλληλα με την απαίτηση προσθήκης του ειδικού κεφαλαίου με τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU, τα κράτη μέλη δύνανται να προβούν σε τροποποίηση – αναθεώρηση των εγκεκριμένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και επί τη βάση των ειδικότερων προβλέψεων του Κανονισμού, ήτοι για την αναθεώρηση του σχεδίου που συνοδεύει αίτημα δανειακής στήριξης (14 παρ.2), την επικαιροποίηση του σχεδίου λαμβάνοντας υπόψη την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά του 30% (18 παρ.2) και την τροποποίηση του σχεδίου σε περίπτωση που η επίτευξή του δεν είναι εφικτή λόγω αντικειμενικών

περιστάσεων. Λαμβάνοντας υπόψη τον απαιτούμενο χρόνο και τους διαθέσιμους πόρους για την έγκριση των αιτημάτων αναθεώρησης των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν όλες τις τροποποιήσεις του εθνικού σχεδίου τους σε ένα ενιαίο αίτημα, ενσωματώνοντας σε αυτό όλες τις νομικές βάσεις προς το σκοπό αυτό. Σε κάθε περίπτωση το αίτημά τους θα πρέπει να είναι αιτιολογημένο και επαρκώς κοστολογημένο. (βλ. Commission Note - Guidance on Recovery and Resilience Plans in the Context of REPowerEU διαθέσιμο σε [https://ec.europa.eu / info/ files /commission-notice-guidance-recovery-and-resilience - plans-context - repowereu en](https://ec.europa.eu/info/files/commission-notice-guidance-recovery-and-resilience-plans-context-repowereu-en)). Οι σχετικές τροποποιητικές συμβάσεις χρηματοδότησης ή /και δανείου δύνανται να υπογραφούν από τον Ιανουάριο του 2023.

Κατόπιν των προαναφερόμενων εξελίξεων, η ΕΥΣΤΑ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, υποχρεούται να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου να εκκινήσει το συντομότερο δυνατόν η διαδικασία τροποποίησης - αναθεώρησης του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Οι αλλαγές που αναμένεται να συμπεριληφθούν στο αναθεωρημένο ΕΣΑΑ αφορούν αφενός την προσθήκη του ειδικού κεφαλαίου – πυλώνα με νέα έργα για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU, αφετέρου την τροποποίηση του ΕΣΑΑ επί τη βάση της επικαιροποιημένης χρηματοδοτικής συνεισφοράς του 30% αλλά και επί τη βάση της ενδεχόμενης ανάγκης αναθεώρησης/αναπροσαρμογής ορισμένων δράσεων/οροσήμων/στόχων λόγω αντικειμενικών συνθηκών (αύξηση του πληθωρισμού, προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας) που επηρεάζουν την ολοκλήρωσή τους.”

3. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη άμεσης τροποποίησης του ΕΣΑΑ, εντός πολύ στενών χρονικών πλαισίων και προκειμένου να διασφαλιστούν πρόσθετοι χρηματοδοτικοί πόροι προς το σκοπό εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και την ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας, η ΕΥΣΤΑ με το με α.π. 78416ΕΞ 2022/06.06.2022. έγγραφο του Διοικητή της (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.3083/06/06/2022), ζητά την έγκριση προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ’ εφαρμογή του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ) του Ν. 4412/2016, για τη σύναψη δυο συμβάσεων παροχής υπηρεσιών: α) «Σύμβαση με σύμβουλο υψηλού κύρους για την παροχή υπηρεσιών πιστοποίησης του εύλογου κόστους υλοποίησης της τροποποίησης-αναθεώρησης των έργων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» που θα υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς αξιολόγηση και μέχρι την έγκριση αυτού από το αρμόδιο Συμβούλιο» εκτιμώμενης αξίας έως 390.000,00€, χωρίς Φ.Π.Α. και β) «Σύμβαση με σύμβουλο υψηλού κύρους για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της ΕΥΣΤΑ για την προετοιμασία και σύνταξη της τροποποίησης – αναθεώρησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» έως και την έγκρισή από το αρμόδιο Συμβούλιο, καθώς και την υποστήριξη της ΕΥΣΤΑ έως την υπογραφή της τροποποιημένης Συμφωνίας Επιχειρησιακών Ρυθμίσεων», εκτιμώμενης αξίας έως 390.000,00 €, χωρίς Φ.Π.Α.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

4. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 2 περ. α' και β' του ν. 4441/2016, οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του ν. 4412/2016, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω

αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής.

5. Τα οριζόμενα στον ν. 4412/2016 (Α' 147/2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», ως ισχύει:

Άρθρο 2 παρ. 1 περ. 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών,

περ. 9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α. Στις συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησής τους με τη μεταφορά της απαραίτητης τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, κοινωνικές μελέτες και μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας

Το Άρθρο 5 «Κατώτατα όρια» (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), ως εφαρμόζεται κατόπιν έκδοσης του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/23 της 11.11.2021) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1953 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/25 της 11.11.2021) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2022 – 31.12.2023, για τις διαδικασίες σύναψης σύμβασης, ορίζει ως κατώτατο όριο για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών των Κ.Κ.Α. το ποσό των 140.000 ευρώ, για δε των μη Κ.Α.Α. το ποσό των 215.000 ευρώ.

Το άρθρο 32 «Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση» (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ):

«1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.»

Τα προβλεπόμενα στο άρθρο 32Α :

«Ρύθμιση ζητημάτων προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

1. Εξαιρούνται της υποχρεωτικής εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, του άρθρου 36, περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, της παρ. 1 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων, και των παρ. 1 έως 4 του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, οι

ακόλουθες περιπτώσεις του άρθρου 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση: α) όπου η δυνατότητα ανάθεσης περιορίζεται σε έναν προκαθορισμένο συμμετέχοντα, σύμφωνα με την περ. β` της παρ. 2, την παρ. 3, την περ. β` της παρ. 4 και την παρ. 6, β) όπου η ανάθεση έχει επείγοντα χαρακτήρα σύμφωνα με την περ. γ` της παρ. 2, ή γ) όπου η συναλλαγή αφορά σε προμήθεια αγαθών που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων σύμφωνα με την περ. γ` της παρ. 4.

2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στους όρους της πρόσκλησης, όπου υπάρχει, και η αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να γίνεται σε ενιαίο στάδιο με την ανάθεση της σύμβασης. Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης γίνεται από γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο συγκροτείται από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 221, περί οργάνων διενέργειας ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων, και εισηγείται προς το αποφαινόμενο όργανο για κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την ανάθεση της σύμβασης. Ειδικά στην περίπτωση που συντρέχουν οι περιστάσεις της περ. β` της παρ. 1 ως γνωμοδοτικό όργανο μπορεί να ορίζεται και η αρμόδια υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής.

3. Στην περ. γ` της παρ. 1 δεν απαιτείται προηγούμενη πρόσκληση και η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συναλλαγής.»

6. Τα οριζόμενα στον ν. 4782/2021 (Α` 36/2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» και ιδίως το άρθρο 142 «Έναρξη ισχύος Μέρους Α`», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, σύμφωνα με το οποίο :

«Άρθρο 142 - Έναρξη ισχύος Μέρους Α`

1. Η ισχύς των διατάξεων:

α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,
β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131 και 138,
γ) [Καταργείται].

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021

ε) των άρθρων 55, 108 κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α` της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, και 134 αρχίζει από την 1η.3.2022.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016 (Α` 147), 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α` της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το άρθρο 42, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, καταλαμβάνει και εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος, διαγωνιστικές διαδικασίες, εκτός εάν έχει χωρήσει οριστικός αποκλεισμός του οικονομικού φορέα ή έχει εκδοθεί απόφαση αρμοδίου δικαστηρίου, η οποία έχει κρίνει διαφορετικά.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του. Τα άρθρα 43 και 121 του ν. 4782/2021, με τα οποία τροποποιήθηκαν τα άρθρα 103 και 310, αντίστοιχα, του ν. 4412/2016, εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος τους (1η.6.2021), διαγωνιστικές διαδικασίες, εκτός εάν έχει χωρήσει οριστικός αποκλεισμός του οικονομικού φορέα ή έχει εκδοθεί απόφαση αρμοδίου δικαστηρίου, η οποία έχει κρίνει διαφορετικά».

7. Τα οριζόμενα στον ν. 4912/2022 (Α' 59/2022) «Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης» και ιδίως τα άρθρα 17, παρ. 1 και 4 και 19 αυτού, όσον αφορά την αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, σύμφωνα με τα οποία:

«Άρθρο 17

Μεταβατικές διατάξεις - Μεταφορά αρμοδιοτήτων από την Αρχή του ν. 4013/2011 στην Αρχή του ν. 4412/2016
1. Από την έκδοση της πράξης διορισμού Προέδρου και τουλάχιστον έξι (6) Συμβούλων της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων του άρθρου 347 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου: (α) η Αρχή του ν. 4013/2011 (Α' 204) καταργείται και το σύνολο των δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και εννόμων σχέσεών της, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης του ειδικού τραπεζικού λογαριασμού της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4013/2011, περιέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση στην Αρχή του ν. 4412/2016, (β) δίκες της Αρχής του ν. 4013/2011 συνεχίζονται χωρίς διακοπή από την Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία λογίζεται ως καθολικός διάδοχος της Αρχής του ν. 4013/2011, (γ) όλα τα υφιστάμενα ταμειακά υπόλοιπα της Αρχής του ν. 4013/2011 μεταφέρονται στην Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία συνεχίζει την εκτέλεση του τρέχοντος προϋπολογισμού. [...]

4. Μέχρι την έκδοση της πράξης διορισμού Προέδρου και τουλάχιστον έξι (6) Συμβούλων της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ) του άρθρου 347 του ν. 4412/2016, η καταργούμενη Αρχή του ν. 4013/2011 εξακολουθεί να λειτουργεί με τα όργανα διοίκησης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. [...]

Άρθρο 19

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έκδοση Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία διορίζονται ο Πρόεδρος και τουλάχιστον έξι (6) Σύμβουλοι της Αρχής, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 348 του ν. 4412/2016 (Α' 147), καταργούνται: (α) τα άρθρα 1 έως 10 του ν. 4013/2011 (Α' 204) για την «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» («Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.» ή «Αρχή») και (β) το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016.».

8. Στο ν. 4738/2020 (Α' 207/27.10.2020), και ειδικότερα στο Κεφάλαιο Ε' αυτού με τίτλο «Διατάξεις για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «Next Generation EU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Σταθερότητας (Recovery & Resilience Facility – Ταμείο Ανάκαμψης), στα άρθρα 270 έως 281 προβλέπεται ότι:

“ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε’

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ «NEXT GENERATION EU» ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΥ ΣΕ ΑΥΤΟΝ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ (RECOVERY & RESILIENCE FACILITY - ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ)

Άρθρο 270 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος κεφαλαίου είναι η θέσπιση του κατάλληλου οργανωτικού πλαισίου για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «Next Generation EU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Σταθερότητας (Recovery & Resilience Facility - Ταμείο Ανάκαμψης).

Άρθρο 271

Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Οικονομικών Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης (στο εξής: Ειδική Υπηρεσία), η οποία είναι αυτοτελής δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στον Υπουργό Οικονομικών.
2. Η Ειδική Υπηρεσία έχει ως σκοπό τον συντονισμό της σύνταξης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης, το οποίο θα υποβληθεί προς έγκριση στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την παρακολούθηση και τον συντονισμό της υλοποίησης των προγραμμάτων και έργων τα οποία θα χρηματοδοτηθούν με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης που θα διατεθούν στην Ελλάδα.
3. Για την επίτευξη του σκοπού της, η Ειδική Υπηρεσία ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
 - α. Υποστηρίζει και συντονίζει την προετοιμασία και υποβολή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
 - β. Παρακολουθεί και αξιολογεί τις διαδικασίες υλοποίησης των προγραμμάτων και έργων στην Ελλάδα, που θα χρηματοδοτηθούν από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και παρέχει κατευθύνσεις προς τους αρμόδιους φορείς για την εφαρμογή, απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών αυτών.
 - γ. Επεξεργάζεται και εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών και στα αρμόδια συλλογικά κυβερνητικά όργανα, τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση των έργων και προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης.
 - δ. Επεξεργάζεται και εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών και στα αρμόδια συλλογικά κυβερνητικά όργανα αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης.
 - ε. Συντάσσει εκθέσεις υλοποίησης των προγραμμάτων και έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και αναφορές για την επίτευξη των οροσήμων και στόχων του προς τον Υπουργό Οικονομικών, τα αρμόδια συλλογικά κυβερνητικά όργανα και τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - στ. Διευκολύνει την επικοινωνία για θέματα του Ταμείου Ανάκαμψης μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων σε κάθε πρόγραμμα και έργο φορέων.
4. Η Ειδική Υπηρεσία καταργείται αυτοδικαίως την 31η.3.2027.

Άρθρο 272

Διοικητής

1. Της Ειδικής Υπηρεσίας προΐσταται Διοικητής, ο οποίος διορίζεται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η θητεία του Διοικητή είναι τριετής και δύναται να ανανεώνεται με όμοια απόφαση μέχρι την ημερομηνία κατάργησης της Ειδικής Υπηρεσίας κατά την παρ. 4 του άρθρου 2.
2. Ο Διοικητής, για τον οποίο εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' του Μέρους Β' του ν. 4622/2019 (Α' 133), είναι πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, υψηλής επιστημονικής συγκρότησης και επαγγελματικής εμπειρίας σε τομείς που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας.
3. Με την επιφύλαξη του ν. 4622/2019 και των αρμοδιοτήτων του Υπουργού Οικονομικών, ο Διοικητής ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο πλαίσιο λειτουργίας της Ειδικής Υπηρεσίας ή ανατίθενται σε αυτήν από άλλες διατάξεις.
4. Ο Διοικητής λαμβάνει τις αποδοχές του Γενικού Γραμματέα του άρθρου 41 του ν. 4622/2019. Ο Διοικητής με την ανάληψη των καθηκόντων του, υπογράφει συμβόλαιο απόδοσης με τον Υπουργό Οικονομικών, το οποίο καθορίζει ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους και στο οποίο προβλέπεται πρόσθετη ετήσια ειδική ανταμοιβή (bonus) του Διοικητή σε περίπτωση επίτευξης των εν λόγω στόχων.
5. Το σύνολο των αποδοχών και της ειδικής ανταμοιβής της παρ. 4 δεν δύναται να υπερβαίνει το ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) του ανωτάτου ορίου της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α'176).

Άρθρο 273

Διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας

Η Ειδική Υπηρεσία αποτελείται από:

- α. τη Διεύθυνση Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων,
- β. τη Διεύθυνση Σχεδιασμού Διαδικασιών και Αξιολόγησης Ελέγχων,
- γ. τη Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης,
- δ. τη Διεύθυνση Αναφορών και Δημοσιότητας, και
- ε. το Αυτοτελές Τμήμα Νομικής Υποστήριξης».

Μέχρι την ολοκλήρωση της κατανομής του προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας στις ανωτέρω οργανικές μονάδες και την τοποθέτηση των προϊσταμένων σε αυτές, οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας ασκούνται από τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες, με βάση τη συνάφεια του αντικειμένου.

Άρθρο 274

Διεύθυνση Συντονισμού

και Παρακολούθησης Δράσεων

1. Αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων είναι η παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) στην Ελλάδα, ο συντονισμός των αρμόδιων υπουργείων και λοιπών δημοσίων φορέων, καθώς και η υποστήριξη της υλοποίησης της δράσης δανειακής στήριξης του ΤΑΑ.

2. Η Διεύθυνση Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων περιλαμβάνει τα ακόλουθα τμήματα:

- α) Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Α΄,
- β) Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Β΄, και
- γ) Τμήμα Υλοποίησης Δράσης Δανειακής Στήριξης.

3. Το Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Α΄ και το Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Β΄ είναι αρμόδια για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν από το ΤΑΑ στην Ελλάδα, καθώς και τον συντονισμό των αρμόδιων υπουργείων και λοιπών δημοσίων φορέων.

4. Το Τμήμα Υλοποίησης Δράσης Δανειακής Στήριξης είναι αρμόδιο για την υποστήριξη της υλοποίησης της δράσης δανειακής στήριξης του ΤΑΑ σύμφωνα με το άρθρο 196 του ν. 4820/2021 (Α΄ 130), καθώς και για την άσκηση κάθε άλλης αρμοδιότητας που δύναται να προκύψει αναφορικά με την υλοποίηση και την παρακολούθηση της δράσης δανειακής στήριξης».

Μέχρι την ολοκλήρωση της κατανομής του προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας στις ανωτέρω οργανικές μονάδες και την τοποθέτηση των προϊσταμένων σε αυτές, οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας ασκούνται από τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες, με βάση τη συνάφεια του αντικειμένου.

Άρθρο 275

Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης

1. Η Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό των οικονομικών και διοικητικών διαδικασιών που απαιτούνται για τη λειτουργία της Ειδικής Υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής υποστήριξης.

2. Η Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης περιλαμβάνει τα παρακάτω τμήματα:

- α) Τμήμα Ψηφιακής Υποστήριξης, και
- β) Τμήμα Οργάνωσης και Προμηθειών.

3. Το Τμήμα Ψηφιακής Υποστήριξης μεριμνά για την απρόσκοπτη λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής της Ειδικής Υπηρεσίας, τη συνεργασία με την Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του

Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων σχετικά με την ανάπτυξη του επιχειρησιακού λογισμικού, την ανάλυση και τον σχεδιασμό των αναγκαίων πεδίων και την αξιοποίηση των δεδομένων που απαιτούνται για τις ανάγκες παρακολούθησης των δράσεων και των έργων του ΤΑΑ.

4. Το Τμήμα Οργάνωσης και Προμηθειών είναι αρμόδιο για τον σχεδιασμό των οικονομικών και διοικητικών διαδικασιών που απαιτούνται για τη λειτουργία της Ειδικής Υπηρεσίας».

Μέχρι την ολοκλήρωση της κατανομής του προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας στις ανωτέρω οργανικές μονάδες και την τοποθέτηση των προϊσταμένων σε αυτές, οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας ασκούνται από τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες, με βάση τη συνάφεια του αντικειμένου.

Άρθρο 280

Δαπάνες λειτουργίας - Ειδικές διατάξεις

1. Οι δαπάνες λειτουργίας της Ειδικής Υπηρεσίας βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Οι αναγκαίες πιστώσεις εγγράφονται, κάθε έτος, σε ιδιαίτερο φορέα και με ιδιαίτερους κωδικούς στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών. Η διάθεση των πιστώσεων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και η διενέργεια των αντίστοιχων δαπανών γίνεται από το αρμόδιο όργανο ως κύριο διατάκτη.

2. Αρμόδια για τη διαχείριση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, την έκδοση αποφάσεων δέσμευσης του προϋπολογισμού, την εκκαθάριση και πληρωμή δαπανών, συμπεριλαμβανομένης της μισθοδοσίας του προσωπικού, είναι η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Στην Ειδική Υπηρεσία ανήκουν η διαχείριση, συντήρηση και εποπτεία των κτιρίων, εγκαταστάσεων, επίπλων και κάθε άλλου εξοπλισμού τους, των μηχανημάτων και του αναλώσιμου ή μη υλικού που διατίθενται για τις ανάγκες των υπηρεσιών της. Η Ειδική Υπηρεσία δύναται έως τις 31.12.2020 να προβεί, διά του Υπουργού Οικονομικών, στη σύναψη σύμβασης μίσθωσης ακινήτου για την κάλυψη των στεγαστικών της αναγκών, κατόπιν δημοσίευσης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μίσθωσης ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων υπηρεσιών.

4. Η Ειδική Υπηρεσία, δια του Υπουργού Οικονομικών, δύναται να συνάψει έως δύο (2) συμβάσεις παροχής υπηρεσιών προϋπολογισθείσας αξίας έως του ποσού των 500.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) η καθεμία, για την υποστήριξη της υποβολής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης. Ειδικότερα, είναι δυνατή η σύναψη σύμβασης με σύμβουλο υψηλού κύρους: α) για την πιστοποίηση του εύλογου κόστους υλοποίησης των έργων, προγραμμάτων και μεταρρυθμίσεων που θα προταθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και β) για την υποστήριξη της προετοιμασίας και σύνταξης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης που θα υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς έγκριση.

5. Οι συμβάσεις της παρ. 4 θεωρούνται ως πληρούσες την προϋπόθεση ύπαρξης κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίπτωση της περ. (γ) της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και συνάπτονται κατά παρέκκλιση των εθνικών διατάξεων του ίδιου νόμου, με την επιφύλαξη του άρθρου 38, τηρουμένων πάντως των διατάξεων ενωσιακής προέλευσης. Με την πρόσκληση σε διαπραγμάτευση καθορίζεται και η χρονική διάρκεια των σχετικών συμβάσεων.

6. Η λειτουργία της Ειδικής Υπηρεσίας επικουρείται από την Αυτοτελή Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης και τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 281

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του Διοικητή, είναι δυνατόν να συμπληρωθούν και να εξειδικευθούν οι αρμοδιότητες των επιμέρους οργανικών μονάδων της Ειδικής

Υπηρεσίας, λαμβάνοντας υπόψη και τη θέσπιση των κανονιστικών ρυθμίσεων για το Ταμείο Ανάκαμψης από τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του Διοικητή, καθορίζονται ειδικώς και κατά περίπτωση οι αποδοχές του προσωπικού που προσλαμβάνεται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, καθώς και των νομικών συμβούλων της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 278, η μέθοδος και το σύστημα αξιολόγησης της απόδοσης, καθώς και ο προσδιορισμός τυχόν επιπλέον ανταμοιβής του συνόλου του προσωπικού της παρ. 1 του άρθρου 278 σε περίπτωση επίτευξης στόχων, λαμβάνοντας υπόψη τη βαρύτητα της θέσης και τον βαθμό ευθύνης εκάστου.

3. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζονται οι ώρες προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων της Ειδικής Υπηρεσίας, εντός του πλαισίου του άρθρου 1 της από 29.12.1980 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 299), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1157/1981 (Α' 126).

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατόπιν εισήγησης του Διοικητή, κατανέμονται οι θέσεις και το προσωπικό της παρ. 1 του άρθρου 9 στις οργανικές μονάδες της Ειδικής Υπηρεσίας. Με όμοια απόφαση μπορεί να ανακατανέμονται οι θέσεις του προσωπικού των οργανικών μονάδων της Ειδικής Υπηρεσίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή, δύναται να διατίθενται στην Ειδική Υπηρεσία για την παροχή σχετικής υποστήριξης στελέχη και υπάλληλοι που υπηρετούν σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνείς οργανισμούς ή διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, των οποίων η Ελλάδα είναι μέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις των οργανισμών αυτών.

6. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται τα αρμόδια όργανα και ο τρόπος διαχείρισης, συντήρησης και εποπτείας των κτιρίων και του εξοπλισμού της Ειδικής Υπηρεσίας, καθώς και κάθε σχετικό με το θέμα αυτό ειδικότερο ζήτημα.”

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

9. Σε ό,τι αφορά στο εν θέματι αίτημα της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών περί παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, ήτοι για λόγους που άπτονται κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη κατάσταση, λεκτέα τα ακόλουθα:

Το υπό εξέταση αίτημα αφορά στη σύναψη δύο (2) δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση 9 του ν. 4412/2016.

Η αιτούσα, ήτοι η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, συστάθηκε ως αυτοτελής δημόσια υπηρεσία, υπαγόμενη στον Υπουργό Οικονομικών, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' «Διατάξεις για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «NextGeneration EU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA)», άρθρα 270 επ. του ν. 4738/2020 και αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 1α του ν. 4412/2016 (πρβλ. και Δ100/2020 γνώμη της Αρχής). Μεταξύ των λοιπών αρμοδιοτήτων της, η ΕΥΣΤΑ είναι αρμόδια για την υποστήριξη και τον συντονισμό της προετοιμασίας και υποβολής του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο III του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, και για την παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων και έργων τα οποία θα χρηματοδοτηθούν με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης που θα διατεθούν στην Ελλάδα.

Δεδομένου δε ότι η εκτιμώμενη αξία εκάστης αιτούμενης συμβάσης είναι 390.000 Ευρώ χωρίς ΦΠΑ και συνολικά ποσού 780.000 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, για αμφότερες τις αναθέσεις, το οποίο υπερβαίνει το ισχύον χρηματικό κατώφλι του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, συντρέχει αρμοδιότητα της Αρχής για εξέταση του αιτήματος για παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, ως ισχύει

10. Συναφώς, επισημαίνονται τα εξής:

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν.4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, και βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35).

Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας, το δε βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

11. Εν προκειμένω, η αιτούσα ρητώς επικαλείται, δια του ανωτέρω υποβληθέντος εγγράφου της, ως νομική βάση του αιτήματός της, τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, ήτοι λόγους που άπτονται κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη κατάσταση.

Η εφαρμογή της ως άνω νομικής βάσης προϋποθέτει τη σωρευτική συνδρομή των κάτωθι προϋποθέσεων:

- i) ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
- ii) ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,
- iii) ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
- iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και

v) ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

12. Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου. Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011).

Επιπλέον, αντίστοιχη είναι η κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008). Σημειώνεται, περαιτέρω, η κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το ότι γεγονότα, όπως η προσεχής λήξη ισχύος των συμβάσεων υπηρεσιών, ή η ανάγκη παροχής των σχετικών υπηρεσιών για την εύρυθμη λειτουργία του φορέα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν απρόβλεπτες περιστάσεις (βλ. ενδεικτικά ΕΣ Τμ. VI 93/2011, 91/2007, Κλ. Ζ 264/2010, Κλ. ΣΤ 205/2007, Τμ. VI 58/2005, 91/2007, 19/2009).

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν δεν πληρούνται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

13. Εν προκειμένω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο υποβληθέν αίτημά της, η αιτούσα επικαλείται τα εξής:

« Όπως συνάγεται σαφώς από τα προαναφερόμενα, τόσο το σχέδιο REPowerEU όσο και η πρόταση του νέου Κανονισμού απαιτούν άμεσες δράσεις από τα κράτη μέλη, δεδομένης της άνευ προηγουμένου επείγουσας ανάγκης να μειωθεί η εξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και να επιταχυνθεί η ενεργειακή μετάβαση. Προκειμένου να επισπευσθούν οι επενδύσεις που επικεντρώνονται στις ανάγκες του REPowerEU, οι πρόνοιες του σχεδίου αποβλέπουν στην υλοποίηση αυτού το συντομότερο δυνατό (βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής Σχέδιο REPowerEU – COM (2022) 230).

Συνεπώς, η ανάγκη άμεσης σύναψης των εν λόγω συμβάσεων καθίσταται απολύτως επιτακτική. Και τούτο διότι η ΕΥΣΤΑ καλείται να εκκινήσει άμεσα την εκπόνηση και να ολοκληρώσει προσηκόντως τη διαδικασία τροποποίησης - αναθεώρησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τόσο ως προς την ενσωμάτωση σε αυτό του ειδικού κεφαλαίου με τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων του REPowerEU, όσο και ως προς τις πρόσθετες επιμέρους τροποποιήσεις του εγκεκριμένου ΕΣΑΑ, εντός ασφυκτικών χρονικών

περιθωρίων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η υπογραφή των τροποποιητικών χρηματοδοτικών και δανειακών συμβάσεων εντός του μηνός Ιανουαρίου του 2023.

Η διαδικασία επιλογής των αντισυμβαλλομένων της ΕΥΣΤΑ με τη χρήση άλλων ανταγωνιστικών διαδικασιών, ανοικτών ή κλειστών, έστω και με συντετμημένες προθεσμίες κρίνεται μη κατάλληλη εν προκειμένω. Και τούτο διότι, ακόμη και για την περίπτωση της πλέον ταχείας διαδικασίας (κατ' άρθρο 27 παρ. 3 ή 28 παρ. 3 του ν. 4412/2016), λαμβάνοντας υπόψιν και στοιχεία από τη διενέργεια συναφών διαγωνιστικών διαδικασιών του Υπουργείου Οικονομικών στο παρελθόν, απαιτείται χρονικό διάστημα τουλάχιστον τεσσάρων (4) μηνών για τη διενέργεια διαδικασιών ανάθεσης των σχετικών συμβάσεων. Κατά συνέπεια, οι ανάδοχοι των εν λόγω συμβάσεων θα είναι σε θέση να παρέχουν τις ζητούμενες υπηρεσίες υποστήριξης προς την ΕΥΣΤΑ, στην καλύτερη περίπτωση τον Οκτώβριο 2022, χρόνος κατά τον οποίο η πιστοποίηση του εύλογου κόστους και η επεξεργασία και σύνταξη του αναθεωρημένου σχεδίου του ΕΣΑΑ θα πρέπει να έχει ήδη ολοκληρωθεί προκειμένου να υποβληθεί εγκαίρως προς αξιολόγηση και έγκριση από τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα.

Λαμβάνοντας υπόψιν τα κατά τα ανωτέρω ανελαστικά χρονικά περιθώρια για την υλοποίηση του προς ανάθεση αντικειμένου των δύο συμβάσεων, η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ' άρθρο 32, παρ. 2, περ. γ' του ν. 4412/2016, κρίνεται ως η μόνη κατάλληλη λόγω της προαναφερόμενης κατεπείγουσας ανάγκης.»

Εκ των ανωτέρω διαλαμβανομένων, προκύπτει η κατεπείγουσα ανάγκη την οποία επικαλείται η αναθέτουσα αρχή για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για την ανάθεση των ανωτέρω δύο συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, προκειμένου να εκκινήσει το συντομότερο δυνατόν η διαδικασία τροποποίησης - αναθεώρησης του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Οι αλλαγές που αναμένεται να συμπεριληφθούν στο αναθεωρημένο ΕΣΑΑ αφορούν αφενός την προσθήκη του ειδικού κεφαλαίου – πυλώνα με νέα έργα για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU, αφετέρου την τροποποίηση του ΕΣΑΑ επί τη βάση της επικαιροποιημένης χρηματοδοτικής συνεισφοράς του 30% αλλά και επί τη βάση της ενδεχόμενης ανάγκης αναθεώρησης/αναπροσαρμογής ορισμένων δράσεων/οροσήμων/στόχων λόγω αντικειμενικών συνθηκών (αύξηση του πληθωρισμού, προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας) που επηρεάζουν την ολοκλήρωσή τους.

Και τούτο, προκειμένου να γίνει άμεση τροποποίηση του ΕΣΑΑ, εντός πολύ στενών χρονικών πλαισίων προκειμένου να διασφαλιστούν πρόσθετοι χρηματοδοτικοί πόροι προς το σκοπό εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και την ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας.

Περαιτέρω, κι όσον αφορά στη δυνατότητα επιλογής άλλων ανταγωνιστικών διαδικασιών, ανοικτών ή κλειστών, έστω με συντετμημένες προθεσμίες, ακόμη και για την περίπτωση της πλέον ταχείας διαδικασίας (κατ' άρθρο 27 παρ. 3 ή 28 παρ. 3 του ν. 4412/2016), λαμβάνοντας υπόψιν και στοιχεία που συνέλεξε η αιτούσα από τη διενέργεια συναφών διαγωνιστικών διαδικασιών του Υπουργείου Οικονομικών στο παρελθόν, απαιτείται χρονικό διάστημα τουλάχιστον τεσσάρων (4) μηνών για τη διενέργεια διαδικασιών ανάθεσης των σχετικών συμβάσεων. Κατά συνέπεια, οι ανάδοχοι των εν λόγω συμβάσεων θα είναι σε θέση να παρέχουν τις ζητούμενες υπηρεσίες υποστήριξης προς την ΕΥΣΤΑ, στην καλύτερη περίπτωση τον Οκτώβριο 2022, χρόνος κατά τον οποίο η πιστοποίηση του εύλογου κόστους και η επεξεργασία και σύνταξη του αναθεωρημένου σχεδίου του ΕΣΑΑ θα πρέπει να έχει ήδη ολοκληρωθεί προκειμένου να υποβληθεί εγκαίρως προς αξιολόγηση και έγκριση από τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα.

ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Ως προαναφέρθηκε, απρόβλεπτη περίπτωση νοείται ως έκτακτο και ασυνήθιστο γεγονός που αντικειμενικά δεν ήταν σε θέση να προβλεφθεί σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής. Στο πλαίσιο αυτό δέον όπως εξεταστεί εάν τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο του αιτήματος συνιστούν τέτοιες περιστάσεις. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τη νομολογία, η προϋπόθεση περί απροβλέπτου περιστάσεως άπτεται της εξέτασης του κατά πόσον η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή /ο εκάστοτε αναθέτων φορέας όφειλε, αντικειμενικά και με βάση τα διδάγματα της κοινής λογικής και πείρας να είχε προβλέψει ένα γεγονός και όχι εάν το προέβλεψε πραγματικά.¹ Ως εκ τούτου, προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης δεν είναι επιτρεπτή εάν υφίστατο δυνατότητα πρόβλεψης των αναγκών σε υπηρεσίες, προμήθειες ή έργα και κατά συνέπεια δυνατότητα ενέργειας προς κάλυψη των αναγκών,² με έγκαιρο προγραμματισμό και τήρηση των συνήθων διαδικασιών σύναψης σύμβασης.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στην τεκμηρίωση της απρόβλεπτης περίπτωσης και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο της υπόθεσης, η αιτούσα επικαλείται τα εξής:

«Ως προς τη συνδρομή της προϋπόθεσης της απρόβλεπτης περίπτωσης σημειώνεται ότι, συνεπεία της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας στην Ουκρανία και προς αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, η Επιτροπή προέβη τη λήψη μέτρων για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και εξέδωσε το σχέδιο REPowerEU, με το οποίο, μεταξύ άλλων, ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προθούν άμεσα στην τροποποίηση των υφιστάμενων εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας προκειμένου να συμπεριλάβουν σε αυτά ειδικό κεφάλαιο με νέες δράσεις για την επίτευξη των στόχων του REPowerEU. Για τη νομική θωράκιση του εν λόγω σχεδίου, η Επιτροπή υπέβαλε και Πρόταση για νέο Κανονισμό με αντικείμενο την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, αναφορικά με τα κεφάλαια REPowerEU στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, επισημαίνοντας τον πρωτοφανή επείγοντα χαρακτήρα των εν λόγω δράσεων.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τις σχετικές κατευθύνσεις της Επιτροπής, στις οποίες υπογραμμίζεται και πάλι ο επείγων χαρακτήρας των πρωτοβουλιών της, συστήνεται στα κράτη μέλη να προθούν στη συνολική τροποποίηση του εθνικού σχεδίου τους τόσο ως προς για την προσθήκη του κεφαλαίου για τις δράσεις του REPowerEU όσο και για τις λοιπές περιπτώσεις τροποποιήσεις αυτού, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, σωρεύοντας σε ένα ενιαίο αίτημα όλες τις νομικές βάσεις της τροποποίησης-αναθεώρησης του εθνικού σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Η προαναφερόμενη πρωτοβουλία της Επιτροπής ανακοινώθηκε μόλις την 18-05-2022, θέτοντας στενά χρονικά πλαίσια εντός των οποίων τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν από την 1^η Ιουλίου 2022 τροποποιημένα τα εθνικά τους σχέδια. Σε ένα τόσο απαιτητικό περιβάλλον, η ΕΥΣΤΑ, ως αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΣΑΑ δεν θα μπορούσε αντικειμενικά να είχε προβλέψει εγκαίρως την ανάγκη αυτής της έκτασης τροποποίησης του ΕΣΑΑ, ώστε να προβεί σε έγκαιρο προγραμματισμό των σχετικών δράσεων και να αναζητήσει τις σχετικές συμβουλευτικές υπηρεσίες μέσω των συνήθων διαδικασιών σύναψης συμβάσεων.

¹ Βλ. συναφώς Ράϊκος, Βλάχου, Σαββίδη «Δημόσιες Συμβάσεις ν. 4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο», Εκδόσεις Σάκκουλα, 2018, 337.

² Πρβλ. ΔΕΚ C-107/92.

Συνάγεται, επομένως, ότι οι απρόβλεπτες ως άνω περιστάσεις, οι οποίες συνδέονται αιτιωδώς με την ανακύψασα κατεπείγουσα ανάγκη ανάθεσης των υπηρεσιών των αιτούμενων συμβάσεων, καθιστούν αναγκαία την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016.

Χάριν πληρότητας του παρόντος αιτήματος, σημειώνεται ότι η ΕΥΣΤΑ, προς υποβοήθηση του έργου της στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για το συντονισμό και την παρακολούθηση των διαδικασιών υλοποίησης των δράσεων και έργων που χρηματοδοτούνται από πόρους του ΤΑΑ, προέβη την 31-12-2021 σε προκήρυξη διαγωνισμού για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο για την παροχή υπηρεσιών εξειδικευμένου τεχνικού, νομικού, χρηματοοικονομικού συμβούλου και συμβούλου έργων πληροφορικής, σε τμήματα, για την υποστήριξη της λειτουργία της (ΑΔΑΜ 21PROC009885015 2021-12-31), συνολικής μέγιστης εκτιμώμενης αξίας 10.000.000 Ευρώ, πλέον δικαιώματος προαίρεσης, συνολικής διάρκειας 4 ετών. Σημειώνεται ότι στο φυσικό αντικείμενο του τμήματος 3 «Παροχή υπηρεσιών συμβούλων χρηματοοικονομικής υποστήριξης» της εν λόγω συμφωνίας-πλαίσιο περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η υποστήριξη της ΕΥΣΤΑ για «την επικαιροποίηση του ΕΣΑΑ σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κανονισμού ΕΕ 2021/241».

Συνάγεται επομένως ότι η ΕΥΣΤΑ, δείχνοντας την δέουσα επιμέλεια, είχε φροντίσει εγκαίρως, στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας για τη σύναψη συμφωνίας πλαίσιο, να αναζητήσει αναδόχους για την συμβουλευτική υποστήριξή της στο πλαίσιο των διευρυμένων αρμοδιοτήτων της, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβανόταν και η υποστήριξή της για την επικαιροποίηση του ΕΣΑΑ κατά το άρθρο 21 του Κανονισμού. Ωστόσο, εν προκειμένω, η ΕΥΣΤΑ δεν θα μπορούσε να κάνει χρήση της συμφωνίας-πλαίσιο για την ανάθεση των υπό εξέταση υπηρεσιών, δεδομένου ότι δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί χρονικά η επείγουσα ανάγκη. Και τούτο διότι, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο, η οποία σήμερα βρίσκεται στο στάδιο ανάδειξης προσωρινών αναδόχων, καθώς και τα χρονικά πλαίσια ολοκλήρωσης αυτής, μετά την παρέλευσης της προθεσμίας άσκησης προδικαστικών προσφυγών, την τυχόν άσκηση αυτών και την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, δεν είναι εφικτό να εκκινήσει η διαδικασία για την ανάθεση των σχετικών εκτελεστικών συμβάσεων εγκαίρως και πάντως πριν τα τέλη του μηνός Σεπτεμβρίου 2022. Συνεπώς, δεν μπορεί να αξιοποιηθεί η συμφωνία-πλαίσιο για την εξυπηρέτηση των κατά τα ανωτέρω άμεσων και επιτακτικών αναγκών της ΕΥΣΤΑ.»

Εκ των διαλαμβανομένων στο φάκελο της υπόθεσης και από τη χρονική αλληλουχία των πραγματικών περιστατικών, φαίνεται να συντρέχει απρόβλεπτη περίσταση, σε τέτοιο βαθμό που να μην επιτρέπει στην αιτούσα να προχωρήσει με τις απαιτούμενες ενέργειες σε προγενέστερο χρόνο.

iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περιστασης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει

Για να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν.4412/2016, πρέπει η κατεπείγουσα ανάγκη που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή να οφείλεται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες για αυτήν περιστάσεις, με τις οποίες να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια.

Στην κρινόμενη υπόθεση, σύμφωνα με τους ανωτέρω ισχυρισμούς της αιτούσας και τα πραγματικά περιστατικά που ανέκυψαν, διαφαίνεται ότι πληρούται, όπως αναλυτικά αναδείχθηκε και υπό προϋποθέσεις (i) και (ii) ανωτέρω, η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των προβαλλομένων λόγων ως απροβλέπτων περιστάσεων και της ανακύψασας κατεπείγουσας ανάγκης ανάθεσης των υπηρεσιών των αιτούμενων συμβάσεων.

iv) ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη

Από τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η αιτούσα και από το σύνολο των διαλαμβανομένων στο φάκελο στοιχείων, σύμφωνα και με τα όσα αναλυτικώς αναφέρθηκαν υπό προϋποθέσεις (i) και (ii) ανωτέρω, διαφαίνεται ότι δεν προκύπτει ευθύνη ως προς τις περιστάσεις που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης και ότι αυτές ήταν ανεξάρτητες της βούλησής της.

Και τούτο διότι, όπως προαναφέρθηκε, η Επιτροπή στο ίδιο το κείμενο της Πρότασης του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 αναφέρει επανειλημμένα στον "πρωτοφανή επείγοντα χαρακτήρα και σημασία των ενεργειακών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ΕΕ" και χαρακτηρίζει τη διαδικασία ως επείγουσα, παρεκκλίνοντας εκ του λόγου αυτού από τη συνήθη διαδικασία, παραλείποντας, ενδεικτικά, την εκπόνηση της μελέτης επιπτώσεων.

Περαιτέρω, κατ' εφαρμογή των ειδικότερων προβλέψεων του Κανονισμού, παράλληλα με την απαίτηση προσθήκης του ειδικού κεφαλαίου με τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU, τα κράτη μέλη δύνανται να προβούν σε τροποποίηση – αναθεώρηση των εγκεκριμένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και επί τη βάση των ειδικότερων προβλέψεων του Κανονισμού, ήτοι για την αναθεώρηση του σχεδίου που συνοδεύει αίτημα δανειακής στήριξης (14 παρ.2), την επικαιροποίηση του σχεδίου λαμβάνοντας υπόψη την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά του 30% (18 παρ.2) και την τροποποίηση του σχεδίου σε περίπτωση που η επίτευξή του δεν είναι εφικτή λόγω αντικειμενικών περιστάσεων. Λαμβάνοντας υπόψη τον απαιτούμενο χρόνο και τους διαθέσιμους πόρους για την έγκριση των αιτημάτων αναθεώρησης των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν όλες τις τροποποιήσεις του εθνικού σχεδίου τους σε ένα ενιαίο αίτημα, ενσωματώνοντας σε αυτό όλες τις νομικές βάσεις προς το σκοπό αυτό.»

Όπως τόνισε η ΕΥΣΤΑ, η πρωτοβουλία της Επιτροπής για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης ανακοινώθηκε μόλις την 18-05-2022, θέτοντας στενά χρονικά πλαίσια εντός των οποίων τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν από την 1^η Ιουλίου 2022 τροποποιημένα τα εθνικά τους σχέδια. Σε ένα τόσο απαιτητικό περιβάλλον, η ΕΥΣΤΑ, ως αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΣΑΑ δεν θα μπορούσε αντικειμενικά να είχε προβλέψει εγκαίρως την ανάγκη αυτής της έκτασης τροποποίησης του ΕΣΑΑ, ώστε να προβεί σε έγκαιρο προγραμματισμό των σχετικών δράσεων και να αναζητήσει τις σχετικές συμβουλευτικές υπηρεσίες μέσω των συνήθων διαδικασιών σύναψης συμβάσεων.

v) ως προς το ότι η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης θα λάβει χώρα στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Στο πλαίσιο εξέτασης της εν λόγω προϋπόθεσης, πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς το αναγκαίο μέτρο ανάθεσης της σκοπούμενης σύμβασης. Επισημαίνεται ότι η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης νομιμοποιείται μόνο για τις «ποσότητες» και το χρονικό διάστημα εκείνο που είναι πράγματι αναγκαία για την αντιμετώπιση της απρόβλεπτης περίπτωσης. Λόγω του χαρακτήρα της συγκεκριμένης εξαιρετικής διαδικασίας του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, εφαρμογή αυτής είναι επιτρεπτή επί τη βάση της προσωρινής και άμεσης κάλυψης των επικαλούμενων κατεπειγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των παγίων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης υφίσταται δυνατότητα προκήρυξης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επομένως, το κατ' επίκληση της ανωτέρω διάταξης του ν.4412/2016 αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι να καλύπτει το

σύνολο των αναγκών της αναθέτουσας αρχής, καθώς αυτές μπορούν να καλύπτονται μέσω της ανάθεσης συμβάσεων που συνάπτονται με τις συνήθειες (ανοικτή ή κλειστή) διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης³.

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τα όσα επικαλείται η αιτούσα: «*Η ανάθεση των δύο υπό εξέταση συμβάσεων περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο μέτρο (διάρκειας 7 μηνών) καθώς το αντικείμενό τους προορίζεται για την ικανοποίηση αναγκών που αποτελούν απαιτήσεις που απορρέουν από τους στόχους του σχεδίου REPowerEU και τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, οι δε υπηρεσίες που ανατίθενται με τις εν λόγω συμβάσεις έχουν ενιαίο και αδιαίρετο χαρακτήρα. Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν για κάθε μία από τις δύο συμβάσεις έχουν ως στόχο την υποβολή ενιαίων παραδοτέων που σχετίζονται με την πιστοποίηση του εύλογου κόστους των περιλαμβανόμενων δράσεων στο αναθεωρημένο εθνικό σχέδιο αφενός και αφετέρου με την επεξεργασία και υποβολή του αναθεωρημένου σχεδίου, οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν δεν μπορούν αντικειμενικά να διαχωριστούν, προκειμένου μέρος αυτών να καλυφθεί με συνήθειες διαγωνιστικές διαδικασίες*».

Με βάση τα ανωτέρω και προκειμένου να θεμελιώσει την προϋπόθεση του απολύτως αναγκαίου μέτρου, η αιτούσα επικαλείται τον ενιαίο και αδιαίρετο χαρακτήρα των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν σε καθεμία από τις δύο αιτούμενες συμβάσεις. Και τούτο, με την έννοια ότι δεν είναι δυνατόν, με βάση και τα διδάγματα της κοινής πείρας, να διαχωριστούν οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν, ακριβώς για τον λόγο ότι παρέχονται προς τον σκοπό υποβολής «*ενιαίων παραδοτέων*». Ως εκ τούτου, δεν θα ήταν δυνατόν να καλυφθεί ένα μέρος των εν λόγω υπηρεσιών με δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με τις συνήθειες διαγωνιστικές διαδικασίες (ανοικτή ή κλειστή), καθώς για την ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με όσα επικαλείται η αιτούσα, υπάρχει άμεση και απολύτως επιτακτική ανάγκη σύναψης των εν λόγω συμβάσεων.

Συνεπώς, εκ των ανωτέρω διαλαμβανόμενων, διαφαίνεται βεβαίως ότι η ανάθεση των εξεταζόμενων συμβάσεων υπηρεσιών έχει τεθεί στο μέτρο του απολύτως απαραίτητου, σύμφωνα με την υπό εξέταση προϋπόθεση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, λαμβάνοντας υπόψη – σε κάθε περίπτωση – ότι οι εν λόγω αναθέσεις έχουν περιορισμένο χρονικό ορίζοντα και βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με την εκπόνηση και ολοκλήρωση προσηκόντως της διαδικασίας τροποποίησης - αναθεώρησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τόσο ως προς την ενσωμάτωση σε αυτό του ειδικού κεφαλαίου με τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων του REPowerEU, όσο και ως προς τις πρόσθετες επιμέρους τροποποιήσεις του εγκεκριμένου ΕΣΑΑ, προκειμένου να καταστεί δυνατή η υπογραφή των τροποποιητικών χρηματοδοτικών και δανειακών συμβάσεων εντός του μηνός Ιανουαρίου του 2023.

IV. Συμπέρασμα

Εν όψει των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνεύομενες διατάξεις, η Αρχή **ομόφωνα** αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, προκειμένου για την ανάθεση δύο (2) δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών,

³ Πρβλ. ενδεικτικά Δ127/2018, Δ75/2019 και Δ84/2019 Γνώμες της Αρχής.

προϋπολογισθείσας αξίας, εκάστης, ποσού 390.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), ήτοι έως του ποσού του 780.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) για αμφότερες εξ αυτών, για την υποστήριξη της ΕΥΣΤΑ κατά την υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδίου τροποποίησης – αναθεώρησης του εγκεκριμένου Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0., λόγω συνδρομής των προς τούτων τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 17 Ιουνίου 2022

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αν. Πρόεδρος

Μιχαήλ Εκατομμάτης

